

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี และเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องอาชีพในอนาคต ของนักเรียน ด้วยการให้หลักการ ดารา ที บี เอ็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน ดาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องอาชีพในอนาคต จำนวน 1 แผน 12 ชั่วโมง แบบบันทึกการเรียนรู้นักเรียน เป็นแบบบันทึกที่ให้นักเรียนเขียนหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนการสอน บันทึกหลังสอนของครู เป็นบันทึกเกี่ยวกับผลของการใช้หลักการ ดารา ที บี เอ็ม ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน แบบประเมินการทำกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

แนวทางที่ผู้ศึกษานำกระบวนการเรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนนั้น กิจกรรมอยู่ในรูปของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเอื้อต่อการทำงาน ของสมองตามหลักการทำงานตามธรรมชาติของสมอง เพื่อให้สมองได้เรียนรู้ได้เต็มศักยภาพและ ได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย มุ่งเน้นการพัฒนาวิธีคิด วิธีปฏิบัติ วิธีพูด วิธีการ เรียน และวิธีการทำงานของนักเรียน ให้สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่ประสานเชื่อมโยงกัน อย่าง เป็นระบบ โดยใช้กิจกรรม Change states ที่กระตุ้นให้เกิดความทรงจำทั้งระยะสั้นและระยะ ยาว จากสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หลีกเลี่ยงสถานการณ์เชิงลบ รวมถึงการเขียนผังความคิด (Mind Map) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้สมองซีกซ้ายและซีกขวาได้ทำงานร่วมกัน สมองซีกซ้าย จะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำ ภาษา และเนื้อหา ความเป็นเหตุเป็นผล ส่วนสมองซีกขวาจะทำ หน้าที่ในการสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ศิลปะ โดยการนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม ไปแทรกในแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องอาชีพในอนาคต รายวิชาการงาน อาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานและผลงานนักเรียนดีขึ้น ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการค้นคว้าเรื่องการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนคาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเมื่อนำกระบวนการเรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม มาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาทักษะด้านการเรียน และการทำงานดีขึ้น ทั้งในด้าน การฟัง การพูด การเขียน การนำเสนอและอภิปราย ซึ่งผลการศึกษามีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม บันทึกหลังสอนของครู บันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน ผลงานนักเรียน และแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม เพราะทำให้ทราบข้อสังเกต ข้อค้นพบ และข้อบกพร่อง เพื่อนำไปปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งอยู่ในรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นต่อไป ตามแนวคิดของ Jensen (2000) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดผลและประเมินการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน ควรใช้การวัดผลตามสภาพความเป็นจริง (Authentic Assessment) และควรมีการวัดผลที่หลากหลาย สมัยก่อนการวัดผลครูต้องเป็นผู้ดำเนินการและจัดการทุกอย่าง แต่วิธีการวัดผลสมัยใหม่ต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตร การเรียนรู้แบบ BBL ของสถาบันวิทยาการการเรียนรู้ (2548) ที่กล่าวไว้ว่า การวัดผลของการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานนั้นจะใช้แบบสังเกตหรือแบบสังเกตพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลักในการประเมิน ซึ่งถือเป็นวิธีการประเมินวิธีหนึ่งของการประเมินตามสภาพจริง

2. นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยดีตลอดมา โดยผู้ศึกษาใช้กระบวนการเรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม ในการนำเข้าสู่บทเรียน และในการสอน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ตั้งใจเรียนอย่างมีสมาธิ เรียนด้วยความสนุก ไม่เคร่งเครียด ฝึกการคิดเป็นระบบทำงานเป็นระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Eric Jensen (2006) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ที่ใช้สมอง เป็นฐาน คือ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างมีเป้าหมาย โดยใช้กลยุทธ์เชิงวิทยาศาสตร์ บนพื้นฐานหลักการทำงานตามธรรมชาติของสมอง

3. การใช้กระบวนการเรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม มาใช้และให้นักเรียนทำใบงานเป็นรายบุคคล พบว่านักเรียนให้ความสนใจ เอาใจใส่และกระตือรือร้นมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนจะทำงานไปพร้อม ๆ กับที่ครูอธิบาย และมีการใช้กิจกรรมกระตุ้นการทำงาน และเมื่อทำงานเสร็จก็จะมีการนำเสนอและอภิปรายร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย (2542, หน้า 15) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารสมองเป็นระบบการเคลื่อนไหวของร่างกายที่ง่ายที่สุด ครูที่ใช้การบริหารสมองใน

ชั้นเรียน ช่วยให้มี การปรับปรุง การเรียนรู้ และพฤติกรรม เป็นอย่าง ดี ส่วน นักเรียน ที่ใช้ การบริหาร สมอง ก็ทำให้ จิตใจ สงบ มี ความ เชื่อมั่น สามารถ ผลิ ตงาน อย่าง มี ประสิทธิภาพ

4. การใช้ กระบวนการ เรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม มา ใช้ และ ให้ นักเรียน ทำ กิจกรรม กลุ่ม พบ ว่า นักเรียน มี ความ ตื่นเต้น เพราะ มี การ ใช้ กิจกรรม เข้า จังหวะ ใน การ แบ่ง กลุ่ม แทน ที่ จะ ให้ นักเรียน แบ่ง กลุ่ม ตาม ใจชอบ หรือ แบ่ง กลุ่ม ตาม เลข ที่ แบบ เดิม ๆ นักเรียน ได้ มี การ ทำ งาน กลุ่ม กับ เพื่อน กลุ่ม ใหม่ นักเรียน มี โอกาส นำ เสนอ แนวคิด ของ ตนเอง ให้ เพื่อน ใน กลุ่ม ฟัง มี การ รับ ฟัง และ ได้ แลก เปลี่ยน ความ คิด เห็น มี การ อภิปราย ร่วม กัน มี การ เขียน บันทึก คำตอบ ลง ใน ใบงาน และ ส่ง ตัว แทน ออก มา นำ เสนอ ผลงาน ของ แต่ละ กลุ่ม หลังจาก ที่ นำ เสนอ เสร็จ แล้ว มี การ อภิปราย แลก เปลี่ยน ความ คิด เห็น ระหว่าง กลุ่ม ร่วม กัน ถึง คำตอบ ว่า สมเหตุ สมผล หรือ ไม่ คำตอบ ผิด ก็ ร่วม กัน เสนอ แนวคิด เพื่อ ให้ ได้ มา ซึ่ง คำตอบ ที่ ถูก ต้อง หรือ ความ คิด เห็น เพิ่มเติม การใช้ กระบวนการ เรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม โดยการ ให้ นักเรียน ทำ กิจกรรม กลุ่ม พบ ว่า นักเรียน ได้ พัฒนา ทักษะ ด้าน การ พูด การ เขียน การ อภิปราย และ นำ เสนอ และ นักเรียน สามารถ ทราบ ผล ได้ ทันที ว่า คำตอบ ที่ ได้ นำ เสนอ ไป นั้น ถูก หรือ ผิด ถ้า ผิด ก็ ได้ มี การ นำ ไป ปรับปรุง แก้ไข ได้ ทันที นักเรียน มี ความ ขยัน และ ตั้ง ใจ ทำ งาน ทำ ให้ ทำ งาน เสร็จ ตาม เวลา ที่ กำหนด ซึ่ง สอด คล้อง กับ ที่ ครอง แพน ไชย ณะ สาร (2538, หน้า 13) กล่าว ว่า ศักยภาพ การ เรียนรู้ ของ มนุษย์ ขึ้น อยู่ กับ การ ทำ งาน ร่วม กัน ของ สมอง ซีก ซ้าย และ ซีก ขวา อย่าง เหมาะ สม กัน ดังนั้น การ บริหาร สมอง เป็น การ ช่วย ให้ สมอง แข็งแรง และ ทำ งาน อย่าง สมดุล กัน ทั้ง สอง ซีก รวมทั้ง ช่วย เพิ่ม ประสิทธิภาพ การ เรียนรู้ ให้ มาก ขึ้น และ ยัง ช่วย ทำให้ เกิด การ ผ่อนคลาย ความ ตึงเครียด จาก การ ใช้ ฟัง ความ คิด (Mind Map) ใน กิจกรรม การ เรียน การ สอน พบ ว่า เป็น การ ช่วย ให้ นักเรียน ได้ ผึก การ ทำ งาน ของ สมอง ทั้ง 2 ซีก คิด อย่าง สร้างสรรค์ มี จินตนาการ คิด อย่าง เป็น เหตุ เป็น ผล จัด เนื้อหา ใน รูป เชิง ภาพ ได้ อย่าง สวยงาม ถูก ต้อง และ ครบถ้วน สมบูรณ์ ซึ่ง สอด คล้อง กับ ที่ William (1983, หน้า 97 - 98) ได้ กล่าว ถึง Mind Map หรือ Mapping ว่า การ ทำ Mind - Mapping ช่วย ให้ มี ทาง เลือก ที่ มี ความ สุข โดย ช่วย ให้ นักเรียน และ ครู สามารถ ที่ จะ จัด เนื้อหา ใน รูป เชิง ภาพ เพื่อ ที่ จะ เห็น ข้อมูล ข่าว สาร ตรง ความ สัม พันธ์ ใน รูป แบบ ที่ มอง เห็น ได้ นอกจาก นี้ ยัง ช่วย นักเรียน เลื่อน จาก แนวคิด หนึ่ง ไป สู่ แนวคิด ใหม่ ได้ โดย ไม่ ถูก จำ กัด ตาม ความ ต้อง การ ของ การ จัด ระเบียบ เชิง เส้น ตรง ดังนั้น จึง มี ส่วน ช่วย ให้ ความ ไหล่ ลื่น และ ความ ยืดหยุ่น ใน การ คิด ของ นักเรียน เพราะ ตาม ที่ Buzan อธิบาย ถึง ประโยชน์ ของ ฟัง ความ คิด ว่า สามารถ ที่ จะ ใช้ เชื่อม โยง ความ คิด ซึ่ง นักเรียน ก็ จะ สามารถ เข้า ใจ เนื้อหา ใน ภาพ กว้าง ออก ไป และ มอง เห็น จุด สำคัญ ใน เนื้อหา วิชา ได้ ชัด ชื่น ทำให้ เนื้อหา จึง ง่าย แก่ การ จด จำ และ สามารถ นำ ไป ใช้ ได้ หลาย รูป แบบ หรือ ที่ มัก ใช้ ว่า การ บูรณาการ ความ คิด ด้วย เหตุ นี้ ตัว เนื้อหา ที่ นักเรียน ต้อง เรียน มาก นักเรียน ก็ สามารถ ที่ จะ จำ และ เข้า ใจ ได้ ง่าย โดย

การนำเนื้อหาหามาสรุป ในรูปแบบของผังความคิด และสามารถต่อยอดความคิดได้หลายมุมมอง (ชัยญา พลอนันต์, 2541 หน้า 55 - 56)

5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้กระบวนการเรียนรู้ ดารา ที่ บี เอ็ม นักเรียน ได้มีโอกาสพัฒนาทักษะด้านการเรียน การทำงาน ทักษะการฟัง พูด เขียน อภิปรายและนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Matthews (1982) กล่าวสรุปไว้ว่าสมองซีกซ้ายเป็นสมองของการคิดต่อเนื่อง

ภาษา ตัวหนังสือ การวิเคราะห์ และคิดเชิงตรรกะ ส่วนสมองซีกขวาเป็นสมองที่เกี่ยวกับการมองในลักษณะเป็นองค์รวม คิดอุปมาอุปไมย และเกี่ยวกับประสาทสัมผัสโดยตรง เมื่อไรที่สมองทั้งสองทำหน้าที่ไม่ผสมผสานกันหรือการเลือกใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งมากกว่าสามารถก่อให้เกิดการเรียนรู้ และพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้

การศึกษาครั้งนี้ การใช้กระบวนการเรียนรู้ ดารา ที่ บี เอ็ม มาใช้ในการเรียนการสอนนักเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียน สนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความสนุกสนาน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งนักเรียนได้มีโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านการฟัง โดยยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อน การพูดโดยแสดงความคิดเห็น การเขียน โดยเขียนความรู้ที่ได้รับลงในใบงาน การอภิปรายและนำเสนอ จากการนำเสนอผลงาน ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดีขึ้นตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

1. การเรียนการสอนควรเพิ่มกระบวนการคิดวิเคราะห์ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนคิดอย่างมีเหตุผลและหลากหลาย ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผู้เรียน และเนื้อหาที่เรียน

2. การนำกระบวนการเรียนรู้ ดารา ที่ บี เอ็ม มาใช้ในการเรียนการสอนครูควรจัดการเรียนการสอน โดยเน้นความคิดและการบริหารสมองเพื่อช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพราะการนำแผนการสอนที่เน้นผังความคิดและการบริหารสมองมาใช้ ทำให้นักเรียนมีปฏิบัติสัมพันธ์ในการทำงานมีความเข้าใจและรู้จักแก้ปัญหาในการเรียน มีความกระตือรือร้น สนใจ มั่นใจในการเรียนและทำให้มีพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ได้ด้วย รวมทั้งสามารถพัฒนาสมองซีกไปพร้อมๆกัน

3. ควรมีการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน และควรพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร และแบบเรียนเพื่อให้สัมพันธ์กับวิธีการสอนแบบใหม่ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย

4. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เด็กได้ใช้ความคิดอย่างอิสระ และกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น เพื่อพัฒนาด้านความคิด รวมทั้งควรจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม และการวัดผลประเมินผลควรมีรูปแบบที่หลากหลาย สอนนักเรียนในระดับชั้นอื่น เนื้อหาอื่นๆ รวมถึงกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆด้วย

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำกระบวนการเรียนรู้ ดารา ที บี เอ็ม มาใช้ในการเรียนการสอนในด้านอื่นๆ นอกเหนือจากการสร้างรูปแบบการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการศึกษาพฤติกรรมนักเรียน